

1. Początek zimy to równocześnie rozpoczęcie roku etnograficznego przypadającego na:

- a. 21 stycznia**
- b. 21 grudnia**
- c. 21 listopada**

Odp.: b

2. Nazwa „adwent” pochodzi od łacińskiego słowa „adventus” oznaczającego:

- a. zblądzenie**
- b. przyjście**
- c. odejście**

Odp.: b

3. Owies zgodnie z tradycją święci się:

- a. w Wigilię Bożego Narodzenia**
- b. w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia, na św. Szczepana**
- c. w Sylwestra**

Odp.: b

4. Galeria Autorska Floriana Kohuta w Rudzicy nosi nazwę:

- a. Pod Kogutem**
- b. Pod Wróblem**
- c. Pod Strachem Polnym**

Odp.: c

5. Muzeum im. Gustawa Morcinka można zwiedzać:

- a. w Żywcu**
- b. w Wiśle**
- c. w Skoczowie**

Odp.: c

6. Żebraczka to:

- a. zapiekanka z tartych ziemniaków i ryżu**
- b. zapiekanka z salami i grzybami**
- c. zapiekanka z tuńczykiem**

Odp.: a

7. Najstarsze muzeum w powiecie cieszyńskim to:

- a. Muzeum Beskidzkie im. Andrzeja Podzorskiego w Wiśle**
- b. Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie**
- c. Muzeum Ustrońskie im. Jana Jarockiego w Ustroniu**

Odp.: b

8. Drewniane ptaszki stanowią symbol:

- a. Jeleśni**
- b. Stryszawy**
- c. Żywca**

Odp.: b

9. Według legendy skarby Ondraszka ukryte są:

- a. na Stożku w Beskidzie Śląskim**
- b. w Wiśle w Beskidzie Śląskim**
- c. w Ciężynie w Beskidzie Żywieckim**

Odp.: a

10. „Trójstyk” to:

- a. wspólny punkt trzech granic polskiej, czeskiej i słowackiej**
- b. miejsce spotkania trzech braci**
- c. przedmiot gospodarstwa domowego**

Odp.: a

11. „Trójwieś” to pojęcie obejmujące trzy wsie:

- a. Jaworze, Jaworzynkę, Koniaków**
- b. Istebną, Jaworzynkę, Koniaków**
- c. Jasienicę, Jaworze, Jaworzynkę**

Odp.: b

12. Heligonka to:

- a. instrument muzyczny**
- b. potrawa regionalna**
- c. element stroju ludowego**

Odp.: a

13. Nazwa imprezy o flamandzkim rodowodzie to:

- a. Wilamowskie Śmiergusty**
- b. Wilamowska Kolyba**
- c. Wilamowskie Redykołki**

Odp.: a

14. Zofia Kossak jest autorką książki o obrzędach pt.:

- a. Rok polski**
- b. Polski rok obrzędowy**
- c. Polskie tradycje świąteczne**

Odp.: a

15. Święto Trzech Braci to doroczna impreza odbywająca się:

- a. w Cieszynie**
- b. w Szczyrku**
- c. w Buczkowicach**

Odp.: a

16. Postać historyczna związana z górą Ochodzita to:

- a. Janosik**
- b. Klimczok**
- c. Ondraszek**

Odp.: c

17. Murzin wielkanocny to:

- a. chleb, w którym zapieka się białą kielbasę lub wędzony boczek**
- b. regionalna pisanka**
- c. ciemne ciasto**

Odp.: a

18. Dzwonnica loretańska znajduje się:

- a. w Milówce**
- b. w Soli**
- c. w Węgierskiej Górze**

Odp.: b

19. Słowo „wigilia” pochodzi od łacińskiego słowa „vigilia” oznaczającego:

- a. sen**
- b. czuwanie, straż**
- c. przeczucie**

Odp.: b

20. Do wianków ślubnych używano:

- a. rutę**
- b. lawendę**
- c. macierzankę**

Odp.: a

21. Buchty to:

- a. ciasto drożdżowe**
- b. ciasto ucierane**
- c. ciasto ptysiowe**

Odp.: a

22. W Muzeum Ustrońskim im. Jana Jarockiego w Ustroniu można zobaczyć:

- a. maszyny włókiennicze**
- b. eksponaty dotyczące historii kuźnictwa i hutnictwa**
- c. tradycyjne sprzęty wykonane przez miejscowych górali**

Odp.: b

23. Regionalny magazyn aktualności turystycznych to:

- a. „Kronika Beskidzka”**
- b. „Beskidy”**
- c. „Głos Ziemi Cieszyńskiej”**

Odp.: b

24. Szlak dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego łączący Kraków–Morawy–Wiedeń nosi nazwę:

- a. Via Dualis (Droga Książęca)**
- b. Greenways Kraków–Morawy–Wiedeń**
- c. Szlak budownictwa drewnianego**

Odp.: b

25. „Duszonki” to:

- a. nocny demon czyhający na ludzi**
- b. potrawa**
- c. obrzęd**

Odp.: b

26. „Żabi kraj” to:

**obszar obejmujący tereny Bestwiny, Kaniowa, Pisarzowic
obszar obejmujący tereny Skoczowa, Chybia, Strumienia, Ochab i Zebrzydowic
obszar obejmujący tereny Żywca, Łodygowic, Pietrzykowic**

Odp.: b

27. Szlak biegnący od źródeł Wisły do jej ujścia nosi nazwę:

- a. Wiślana Trasa Rowerowa**
- b. Beskidzki Szlak Rowerowy**
- c. Wiślany Szlak Rowerowy**

Odp.: a

28. Muzeum Fauny i Flory Morskiej znajduje się w:

- a. Jaworzu**
- b. Jasienicy**
- c. Jeleśni**

Odp.: a

29. Figury lub kapliczki św. Jana Nepomucena spotykane na miejskich i kościelnych placach, skrzyżowaniach dróg, mostach w pobliżu rzek popularnie określa się mianem:

- a. świątki**
- b. nepomuki**
- c. januszki**

Odp.: b

30. Największy wodospad w Beskidach znajduje się:

- a. w Soblówce**
- b. w Sopotni Wielkiej**
- c. w Pisarzowicach**

Odp.: b

31. Największa impreza kulturalna w Beskidach to:

- a. Tydzień Kultury Beskidzkiej
- b. Żywieckie Gody
- c. Gorolskie Święto

Odp.: a

32. Zakaz wyjścia poza granicę własnej zagrody, składanie życzeń przez *winszowników* to zwyczaj związany z dniem:

- a. św. Michała
- b. św. Tomasza
- c. św. Nepomucena

Odp.: b

33. Tradycja starsza od wigilijnego drzewka to:

- a. podłaźniczka
- b. kryzban
- c. jodelka

Odp.: a

34. Przestrzenne konstrukcje wykonane ze słomy i bibuły, zawieszane w okresie świąt Bożego Narodzenia to:

- a. koronki
- b. pająki
- c. motyle

Odp.: b

35. Kurną chatę można zobaczyć:

- a. w Istebnej
- b. w Kaniowie
- c. w Milówce

Odp.: a

36. Mięsopest to:

- a. zakaz spożywania mięsa
- b. świniobicie
- c. karnawał

Odp.: c

37. Pastuszkowie, Szlachcice, Dziady, Herody to nazwy:

- a. zespołów ludowych występujących w Beskidzie Śląskim i Żywieckim**
- b. tańców występujących w Beskidzie Śląskim i Żywieckim**
- c. grup kolędniczych występujących w Beskidzie Śląskim i Żywieckim**

Odp.: c

38. Patron pasterzy to:

- a. św. Jerzy**
- b. św. Wojciech**
- c. św. Paweł**

Odp.: b

39. Stado owiec to:

- a. kolyba**
- b. redykołka**
- c. kierdel**

Odp.: c

40. Tradycyjny, jesienny powrót owiec z hal to:

- a. rosod**
- b. nuchta**
- c. fajrant**

Odp.: a

41. Koniaków, Istebna, Sobków, Jeleśnia, Korbielów, Brenna, Kamesznica to miejscowości, w których:

- a. kultywowane są tradycje koronkarskie**
- b. wykonuje się tradycyjne ozdoby z bibuły**
- c. prowadzony jest tradycyjny wypas owiec**

Odp.: c

42. Gody to:

- a. staropolska nazwa świąt Bożego Narodzenia**
- b. zaręczyny**
- c. gościna**

Odp.: a

43. Szopa pasterska to:

- a. gnat**
- b. fantownik**
- c. kolyba**

Odp.: c

44. Owczy ser to:

- a. redykolka**
- b. rachetla**
- c. rychlik**

Odp.: a

45. Wieża Piastowska znajduje się:

- a. w Cieszynie**
- b. w Bielsku-Białej**
- c. w Żywcu**

Odp.: a

46. Pałac Habsburgów można zwiedzać:

- a. w Strumieniu**
- b. w Bielsku-Białej**
- c. w Żywcu**

Odp.: c

47. Fontanna Jonasza zw. „Trytonem” znajduje się:

- a. w Cieszynie**
- b. w Skoczowie**
- c. w Czechowicach-Dziedzicach**

Odp.: b

48. Zamek Prezydenta RP można zwiedzać:

- a. w Wiśle**
- b. w Ustroniu**
- c. w Szczyrku**

Odp.: a

49. Żywieckim Godom – znanej imprezie folklorystycznej towarzyszy:

- a. przegląd grup kolędniczych
- b. dekorowanie palmy wielkanocnej
- c. prezentacja ozdób świątecznych

Odp.: a

50. Dodatkowe nakrycie, pusty talerz, wolne krzesło, zdjęcia zmarłych, otwarcie okna lub drzwi to zwyczaje dotyczące pamięci osób zmarłych związane:

- a. z Wigilią Bożego Narodzenia
- b. z Zaduszkami
- c. z Barbórką

Odp.: a

51. Święto Ofiarowania Pańskiego, czyli święto Oczyszczenia NMP obchodzone 2 lutego nosi również nazwę:

- a. Matki Boskiej Gromnicznej
- b. Matki Boskiej Zielnej
- c. Matki Bożej Różańcowej

Odp.: a

52. Gromnica tradycyjnie chroniła przed:

- a. złodziejem, wichurą
- b. śmiercią, gradem
- c. wilkami, piorunem

Odp.: c

53. Sól zwyczajowo święci się:

- a. 5 lutego w dzień św. Agaty i w Wielką Sobotę
- b. 3 lutego w dzień św. Błażeja i w Wielką Sobotę
- c. 13 grudnia w dzień św. Łucji i w Wielką Sobotę

Odp.: a

54. Tradycje ludowe związane z nauką szkolną dzieci to tzw:

- a. Marciny
- b. Grzegorze
- c. Łukasze

Odp.: b

55. Symboliczny obrzęd unicestwienia śmierci-zimy to:

- a. topienie Marzanny**
- b. palenie gałęzi**
- c. bielenie domów**

Odp.: a

56. Okrzyk „Judasz gore” towarzyszy obrzędowi:

- a. palenia kukły Judasza w Żywcu**
- b. palenia kukły Judasza w Wilamowicach**
- c. palenia kukły Judasza w Skoczowie**

Odp.: c

57. W skład tradycyjnej palmy wielkanocnej wchodzi:

- a. gałązki leszczyny lub wierzby**
- b. gałązki jodły lub świerka**
- c. gałązki wiśni lub czereśni**

Odp.: a

58. W Beskidzie Śląskim – kocianka, a w Beskidzie Żywieckim – kocanka, bagniątko lub bagwiątko, czyli inaczej:

- a. palma wielkanocna**
- b. różga**
- c. kropidło**

Odp.: a

59. Zwyczajowo dziewczęta wily wianki, a potem wrzucały je do wody:

- a. w noc świętojańską**
- b. na dożynki**
- c. w adwencie**

Odp.: a

60. Gęsinę należy podawać na św. Marcina:

- a. 11 marca**
- b. 11 lipca**
- c. 11 listopada**

Odp.: c

61. Oryginalne ozdoby świąteczne wykonane z kolorowych oplatków, kształtem przypominające kule to:

- a. globusy
- b. światy
- c. wydmuszki

Odp.: b

62. „Tak to Boże dej” to:

- a. odpowiedź na pozdrowienie
- b. odpowiedź na składane życzenia
- c. magiczne zaklęcie używane w andrzejki

Odp.: b

63. Godny kraiczek (godni okrajek) to:

- a. to mały kraj
- b. piętka z wigilijnego chleba
- c. świąteczna serwetka

Odp.: b

64. Według ludowych wierzeń przestrzeganie przez panny ścisłego postu w Wigilię Bożego Narodzenia:

- a. gwarantowało wysoki posag
- b. zapewniało zdrowie
- c. gwarantowało dobrego męża

Odp.: c

65. Oczyszczająca kąpiel, chłostanie dzieci, sadzenie czosnku, „wyrzucanie postu”, rozbijanie garnka z żurem to zwyczaje kultywowane:

- a. w Wielki Czwartek
- b. w Wielki Piątek
- c. w Wielką Sobotę

Odp.: b

66. Klekotki (kołotki) zrobione z drewna sosnowego lub bukowego używane w Wielkim Tygodniu zastępowały:

- a. dzwony
- b. kropidło
- c. świecę

Odp.: a

67. W Wielki Czwartek zawiązuje się:

- a. łańcuchy**
- b. dzwony**
- c. sznury**

Odp.: b

68. Tradycyjna potrawa przygotowywana na wielkanocne śniadanie u górali śląskich i żywieckich to:

- a. kluski śląskie**
- b. jajecznica**
- c. miodunka**

Odp.: b

69. W Beskidzie Śląskim „śmiergut”, w Beskidzie Żywieckim „śmigorz” to inaczej:

- a. mokry poniedziałek**
- b. slotny poniedziałek**
- c. lany poniedziałek**

Odp.: c

70. Wielkanocne różgi (z lukrecji) w Beskidzie Śląskim i Żywieckim nazywano:

- a. słodkim drzewkiem**
- b. maślanym warkoczem**
- c. delicją**

Odp.: a

71. Stary obrzęd wiosenny – obchód wsi z gaikiem, kultywowany jest:

- a. w Beskidzie Śląskim**
- b. w Beskidzie Małym**
- c. w Beskidzie Sądeckim**

Odp.: a

72. Gaik to:

- a. rodzaj świątecznego koszyka z różnorodnymi podarunkami**
- b. kukła przedstawiająca młodą dziewczynę**
- c. drzewko iglaste, najczęściej jodła, ustrojona wstążkami, wydmuszkami z jajek i dzwoneczkami**

Odp.: c

73. Kobieta, przed której domem ustawiono tzw. „mojke”, „maik”:

- a. była starą panną
- b. była panną na wydaniu
- c. słynęła z urody

Odp.: b

74. Lubczyk, boże drzewko, macierzanka, mięta, barwinek, rumianek, skrzyp, wrotycz pospolity, maruna, dziurawiec, tojad pstry, liście poziomki, czerwona koniczyna, kwiat czarnego bzu to rośliny, które powinno się święcić:

- a. w Wielką Sobotę
- b. w lany poniedziałek
- c. w oktawę Bożego Ciała

Odp.: c

75. Termin „nowe latko” oznacza:

- a. wiejską zabawę
- b. darmową pomoc
- c. ciasto w postaci niewielkich chlebków

Odp.: c

76. Uroczystość zakończenia żniw w tradycji ludowej Beskidów nosi nazwę:

- a. dożynki
- b. wieńcówka
- c. snopek

Odp.: a

77. Betlejemka to:

- a. instrument muzyczny
- b. okolicznościowa przyśpiewka
- c. szopka

Odp.: c

78. Najlepszym dniem dla wróżb matrymonialnych był:

- a. 30 maja
- b. 30 września
- c. 30 listopada

Odp.: c

79. Najpopularniejszymi wróżbami andrzejkowymi są:

- a. lanie ołowiu, odkrywanie garnuszków**
- b. lanie wosku, przestawianie butów**
- c. karteczki z imionami, puszczenie dwóch igieł**

Odp.: b

80. Zwyczaj święcenia ziół i owoców odbywa się w święto:

- a. Zesłania Ducha Świętego**
- b. Objawienia Pańskiego**
- c. Matki Boskiej Zielnej**

Odp.: c

81. Święto Matki Boskiej Zielnej przypada na:

- a. 15 marca**
- b. 15 sierpnia**
- c. 15 grudnia**

Odp.: 15 sierpnia

82. Święto Matki Boskiej Zielnej to inaczej święto:

- a. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny**
- b. Zwiastowania Pańskiego**
- c. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny**

Odp.: a

83. Palenie wielkich ognisk w Ujsołach odbywa się:

- a. w Wawrzyńcowe Hudy**
- b. w ostatnią niedzielę karnawału**
- c. w Dzień Zaduszny**

Odp.: a

84. „Góralski kalendarz” to podstawa przewidywania pogody na cały nowy rok – na podstawie obserwacji pogody:

- a. od świętej Łucji (13 grudnia) do święta Trzech Króli (6 stycznia)**
- b. od świętej Barbary (4 grudnia) do święta Trzech Króli (6 stycznia)**
- c. od świętego Mikołaja (6 grudnia) do święta Trzech Króli (6 stycznia)**

Odp.: a

85. Autorem *Chłopów*, utworu stanowiącego źródło informacji o zwyczajach i obrzędach wsi polskiej, nagrodzonego w 1924 r. Literacką Nagrodą Nobla jest:

- a. Stefan Żeromski
- b. Władysław Reymont
- c. Henryk Sienkiewicz

Odp.: b

86. „Grzegorz” to chłopcy, którzy 12 marca uczestniczyli w obchodzie wsi, w celu zebrania datków na szkołę, trzymając w ręku:

- a. redykolki
- b. trombity
- c. brzoźki przystrojone kolorowymi wstążkami z bibuły

Odp.: c

87. Studnię Trzech Braci można zobaczyć:

- a. w Chybiu
- b. w Cieszynie
- c. w Łodygowicach

Odp.: b

88. Nabożeństwo bożonarodzeniowe, odprowadzane o godz. 5.00 rano na Śląsku Cieszyńskim dla ewangelików to:

- a. Jutrznia
- b. Roratka
- c. Zorza

Odp.: a

89. Skubaczki to:

- a. darcie pierza
- b. łuskanie fasoli
- c. przędzenie wełny

Odp.: a

90. *Obce rzeczy wiedzieć, dobrze jest – swoje obowiązki nakazywał:*

- a. Gustaw Morcinek
- b. Oskar Kolberg
- c. Zygmunt Głogier

Odp.: c

91. Nazwa wsi Koszarawa pochodzi od:

- a. drewnianych szalásów**
- b. schronów bojowych**
- c. kamiennych zabudowań**

Odp.: a

92. Watra to:

- a. gra**
- b. posterunek**
- c. ognisko**

Odp.: c

93. Oryginalny, najstarszy, taniec górali śląskich to:

- a. ożmytek**
- b. owiynziok**
- c. owczor**

Odp.: b

93. Mieszkańcy terenów położonych poniżej gór to:

- a. szczupoki**
- b. dolanie**
- c. śledzie**

Odp.: b

94. Tradycyjne mieszczańskie stroje można podziwiać w:

- a. Żywcu, Cieszynie, Wilamowicach**
- b. Żywcu, Cieszynie, Bielsku-Białej**
- c. Szczyrku, Cieszynie, Wiśle**

Odp.: a

95. Koronka koniakowska znajduje się w:

- a. Księdze Guinnessa**
- b. Czerwonej Księdze**
- c. Księdze Wiczystej**

Odp.: a

96. Przed złymi mocami domy chroniły:

- a. gałązki brzozy
- b. liście paproci
- c. bratki

Odp.: a

97. Wspólne prace: darcie pierzy, łuskanie grochu i fasoli, przebieranie owoców, przedzenie wełny zwyczajowo kończyły się:

- a. opowiadaniem historii i nowinek
- b. spacerem
- c. zabawą

Odp.: c

98. „Szcodrym dniem” określano dzień, w którym biedni i chorzy chodzili po prośbie i otrzymywali dary. Dzień ten przypadł na:

- a. 23 grudnia
- b. 23 stycznia
- c. 23 kwietnia

Odp.: a

99. Akcja prawdopodobnie najstarszego obrzędu kolędowania zwanego Mikołaje Beskidzkie rozgrywa się:

- a. w Beskidzie Małym
- b. w Beskidzie Żywieckim
- c. w Beskidzie Śląskim

Odp.: c

100. Widowisko obrzędu kolędowania Mikołaje Beskidzkie zamyka:

- a. taniec śmierci
- b. taniec najładniejszej góralki
- c. taniec niedźwiedzi

Odp.: a

101. Miasto Cieszyn zgodnie z legendą założyli:

- a. trzech bracia
- b. kupcy
- c. zakonnicy

Odp.: a

102. Patronką Śląska jest:

- a. królowa Jadwiga**
- b. księżna Jadwiga**
- c. św. Barbara**

Odp.: b

103. Sprowadzały dorosłych na manowce:

- a. utopce**
- b. nocnice (nocnice)**
- c. południce**

Odp.: b

104. Najslynniejszy zbójnik beskidzki to:

- a. Juroszek**
- b. Proćpak**
- c. Ondraszek**

Odp.: c

105. „Czarna mąka” powstawała ze zmielonych:

- a. chwastów**
- b. ludzkich grzechów**
- c. pieprzu**

Odp.: b

106. Góra w Beskidzie Śląskim, w której wnętrzu śpią rycerze, to:

- a. Czantoria**
- b. Skrzyczne**
- c. Malinowska Skala**

Odp.: a

107. Na Równicy próbował wybudować młyn:

- a. czaroksiężnik**
- b. diabeł**
- c. podciep**

Odp.: b

108. Góra, którą zamieszkiwał Złotogłowiec, nazywa się:

- a. Dębowiec**
- b. Godula**
- c. Szyndzielnia**

Odp.: b

109. Biały kruk to w lokalnym podaniu symbol:

- a. pokutującej duszy**
- b. zwiastun nieszczęścia**
- c. ptak**

Odp.: a

110. Szalaśnik zajmował się:

- a. wypasem owiec**
- b. pobieraniem opłaty w górach**
- c. pilnowaniem szlaków górskich**

Odp.: a

111. Przytulia to:

- a. roślina, której przypisywano magiczne właściwości**
- b. miejsce schronienia dla wędrujących dusz**
- c. przytułek dla skrzatów i utopców**

Odp.: a

112. Kwiat Paproci można zobaczyć i znaleźć ukryte skarby w:

- a) noc sylwestrową**
- b) noc polarną**
- c) noc świętojańską**

Odp.: c

113. Fajermon to:

- a. podpałka o magicznych właściwościach**
- b. duch ognia**
- c. człowiek ognisty**

Odp.: c

114. Synonim wyrazu czarownica to:

- a. wila**
- b. baba-jaga**
- c. nocznica**

Odp.: b

115. Hrabia Prażma polecił Ondraszkwowi:

- a. upolować jelenia**
- b. przywieźć drzewo z lasu**
- c. uporządkować bibliotekę zamkową**

Odp.: c

116. Najslynniejszy skrzat beskidzki zamieszkujący w Górkach Wielkich to:

- a. Pankracy**
- b. Kacper**
- c. Dominik**

Odp.: b

117. Złotogłowiec to:

- a. zbójnik**
- b. wąż**
- c. pasterz**

Odp.: b

118. Bogumił Hoff był:

- a. etnografem**
- b. nauczycielem**
- c. malarzem**

Odp.: a

119. Patronką górników jest:

- a. św. Katarzyna**
- b. św. Barbara**
- c. św. Łucja**

Odp.: b

120. Fantem określano:

- a. fundusz gwarancyjny, który po zabawie zwracał drużba**
- b. taniec kończący całą zabawę**
- c. charakterystyczną figurę taneczną**

Odp.: a

121. Legendarna cieszyńska to:

- a. herb**
- b. ciasto**
- c. kwiatek**

Odp.: c

122. Miasto w którym ze szczytu Wieży Piastowskiej, można oglądać Beskidy to:

- a. Bielsko-Biała**
- b. Skoczów**
- c. Cieszyn**

Odp.: c

123. Szczyt w Beskidach nazwany również Diablakiem lub „królową niepogód” (tam zgodnie z legendą odbywają się złoty czarownic) to:

- a. Barania Góra**
- b. Kozia Góra**
- c. Babia Góra**

Odp.: c

124. Bebok to:

- a. nietoperz**
- b. wampir**
- c. straszak**

Odp.: c

125. Koniakowscy górale z opresji (zgodnie z legendą) uratowali króla:

- a. Władysława Jagiellę**
- b. Bolesława Chrobrego**
- c. Jana Kazimierza**

Odp.: c

126. Ducha kopalni to:

- a. Kotula**
- b. Fukala**
- c. Skarbnik**

Odp.: c

127. Imię założyciela wsi Wisła zwanego Wiselką to:

- a. Michał**
- b. Hołota**
- c. Imko**

Odp.: c

128. Zbójcy nie chowali swoich skarbów w:

- a. banku**
- b. podziemiach**
- c. jaskini**

Odp.: a

129. Żabi Kraj leży nad rzeką:

- a. Białą**
- b. Wisłą**
- c. Solą**

Odp.: b

130. „Bery” to:

- a. rzeczy magiczne**
- b. rzeczy zmyślane**
- c. rzeczy cenne**

Odp.: b

131. Epoka literacka, w której odradza się zainteresowanie literaturą ludową, to:

- a. odrodzenie**
- b. romantyzm**
- c. Młoda Polska**

Odp.: b

132. Nocznice (nocnice) w beskidzkich wsiach zwano:

- a. ognikami**
- b. bandurkami**
- c. duszkami**

Odp.: b

133. Czarownica Lucy podarowała Ondraszki:

- a. kubrak**
- b. koronę**
- c. obuszek**

Odp.: c

134. „Symboliczny znak swobody gór” (Beskid Śląski) to:

- a. ciupaga i kłobuk**
- b. pistolet i ciupaga**
- c. wąż i zbójnik**

Odp.: c

135. W kopalni pracował:

- a. Gustaw Morcinek**
- b. Józef Ondrusz**
- c. Jan Kupiec**

Odp.: a

136. Pierwszy zbieracz baśni i podań śląskich to:

- a. Stanisław Wallis**
- b. Oskar Kolberg**
- c. Józef Lompa**

Odp.: c

137. Synonim wyrazu utopiec to:

- a. mokradło**
- b. topielec**
- c. podciep**

Odp.: b

138. „Chodzić na szkubaczki” oznaczało:

- a. chodzić na tańce**
- b. drzeć pierze**
- c. spotykać się na pogawędkach**

Odp.: b

139. Zabobon to:

- a. gesty, poprzez które działa siła wyższa**
- b. wiara w czarodziejską moc słów, gestów, talizmanów**
- c. postawa magiczna związana z pragnieniem osiągnięcia czegoś**

Odp.: b

140. Góra w Beskidzie Śląskim, w której wnętrzu ukryte są skarby, to:

- a. Stożek**
- b. Skrzyczne**
- c. Ostry**

Odp.: a

141. Meluzyna była:

- a. panną wodną**
- b. zmorą**
- c. wilą**

Odp.: a

142. Jaroszki zajmowały się:

- a. pilnowaniem skarbów**
- b. pilnowaniem dzieci**
- c. zwodzeniem ludzi**

Odp.: a

143. Zaklęta dusza Ondraszka przebywała:

- a. w lipie**
- b. w obuszku**
- c. w kościele**

Odp.: b

144. Zawodowy opowiadacz baśni, legend, podań to:

- a. bajdur**
- b. gawędziarz**
- c. bajerant**

Odp.: b

145. Aby zdobyć ukryty skarb przed wszystkim należy:

- a. być odważnym**
- b. znać zaklęcia**
- c. podpisać cyrograf**

Odp.: a

146. Zbiór baśni Gustawa Morcinka ukazał się pod tytułem:

- a. Baśnie śląskie**
- b. Godki śląskie**
- c. Baśnie z Podbeskidzia Śląskiego**

Odp.: a

147. Imiona trzech braci, legendarnych założycieli Cieszyna, to:

- a. Lech, Kołodziej, Rus**
- b. Bolek, Leszek, Cieszek**
- c. Popiel, Lech, Czech**

Odp.: a

148. Logotyp Roku Kolberga w 2014 przedstawia:

- a. glinianego ptaszka**
- b. ludową wycinankę**
- c. instrument muzyczny**

Odp.: a

149. Oskar Henryk Kolberg urodził się:

- a. 20 lutego 1814 r. w Krakowie**
- b. 20 lutego 1914 r. w Przysusze**
- c. 20 lutego 1814 r. w Przysusze**

Odp.: c

150. Naukowiec zajmujący się badaniem kultury ludowej to:

- a. etnograf**
- b. choreograf**
- c. scenograf**

Odp.: a

151. Napis nagrobny: „Polskę całą przeszedł, lud poznał i ukochał. Zwyczaje jego i pieśni w księgi złożył” dotyczy:

- a. Oskara Kolberga**
- b. Bogumiła Hoffa**
- c. Wincentego Pola**

Odp.: a

152. Oskar Kolberg zmarł:

- a. 3 czerwca 1890 r. w Krakowie**
- b. 3 czerwca 1890 r. w Warszawie**
- c. 3 czerwca 1990 r. w Krakowie**

Odp.: a

153. Muzeum biograficzne Oskara Henryka Kolberga znajduje się:

- a. w Krakowie**
- b. w Warszawie**
- c. w Przysusze**

Odp.: c

154. W podaniu *O cholera* na placu w Cieszynie tańczyły:

- a. cztery śmierci**
- b. cztery nocznice**
- c. cztery utopce**

Odp.: a

155. Taniec zgodnie z tradycją kończymy:

- a. uklonem**
- b. oklaskami**
- c. podskokiem**

Odp.: a

156. Jeżeli tańczymy wokół czegoś, to w potocznym znaczeniu:

- a. spieszymy się
- b. sprawdzamy się
- c. staramy się

Odp.: c

157. Jeżeli tańczymy wokół kogoś, to w potocznym znaczeniu:

- a. sprzyjamy komuś
- b. zadowolamy kogoś
- c. spoufalamy się

Odp.: b

158. Na Tanecznicy (1084 m n.p.m.) można tańczyć w:

- a. Beskidzie Śląsko-Morawskim
- b. Beskidzie Żywieckim
- c. Beskidzie Małym

Odp.: a

159. Jaroszki to:

- a. słynny ród zbójnicki
- b. małe diabelki
- c. dzieci jaroszków

Odp.: b

160. Nagrodę im. Oskara Kolberga może otrzymać:

- a. twórca upowszechniający kulturę ludową
- b. każdy pisarz i poeta
- c. wybitny malarz

Odp.: a

161. Noc świętojańska przypada w wigilię św. Jana Chrzciciela, czyli na:

- a. 23/ 24 maja
- b. 23/ 24 czerwca
- c. 23/ 24 lipca

Odp.: b

162. Kowol, obertas, młynek, gąsior, cielęca to tańce do dziś znane w:

- a. Beskidzie Śląskim**
- b. Bieszczadach**
- c. Górach Świętokrzyskich**

Odp.: a

163. W Bielsku-Białej można tańczyć w zespołach pieśni i tańca:

- a. Beskid lub Bielsko**
- b. Bielsko lub Klimczok**
- c. Ondraszek lub Beskid**

Odp.: a

164. „Taniecznik” to nazwa:

- a. zwyczaju ludowego**
- b. zespołu pieśni i tańca**
- c. góry i polany**

Odp.: c

165. Ciasnocha to:

- a. wąska biała koszula**
- b. wąskie spodnie**
- c. wąskie, kolorowe wstążki**

Odp.: a

166. Instytucja odpowiedzialna za organizację Tygodnia Kultury Beskidzkiej:

- a. Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej**
- b. Muzeum Historyczne w Bielsku-Białej**
- c. Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej w Cieszynie**

Odp.: a

167. W podaniu *O tańczącej gospodyni* taniec z Jaroszkami był:

- a. nagrodą za dobrze wykonaną pracę**
- b. karą za kradzież**
- c. tradycją**

Odp.: b

168. Autorem *Pieśni świętojańskiej o Sobótce* jest:

- a. Mikołaj Rej
- b. Jan Kochanowski
- c. Julian Tuwim

Odp.: b

169. Jakła to część:

- a. stroju kobiecego
- b. stroju męskiego
- c. stroju dziecięcego

Odp.: a

170. Z *Dzieł wszystkich Oskara Kolberga* kulturze ludowej Śląska poświęcony jest tom:

- a. 1
- b. 85
- c. 43

Odp.: c

171. Od słów „Zasiali górale owies...” zaczyna się najbardziej znany na Śląsku taniec zespołowy:

- a. trojak
- b. walczyk
- c. polonez

Odp.: a

172. „Beskidzkim Kolbergiem” nazwano:

- a. Gustawa Morcinka
- b. Jana Tacinę
- c. Karola Miarkę

Odp.: b

173. Trojak tańczony jest przez:

- a. jednego tancerza i dwie tancerki
- b. dwóch tancerzy i jedną tancerkę
- c. trzech tancerzy

Odp.: a

174. Ondraszka – zbójnika beskidzkiego pozbawił życia:

- a. żoldak**
- b. przyjaciel Juraszek**
- c. hrabia Prażmo**

Odp.: b

175. Góry Tańcula i Muzykula leżą w:

- a. Beskidzie Żywieckim**
- b. Beskidzie Małym**
- c. Beskidzie Śląsko-Morawskim**

Odp.: c

176. W Beskidach zwodziły do tańca zwykłych śmiertelników fantastyczne stworki:

- a. koboldy, elfy, trolle**
- b. bazyliuszki, wilkołaki, gremliny**
- c. utopce, hele, jaroszki**

Odp.: c

177. „Tańcowani na kłopocze” – zwyczaj gospodarski, który miał zapewnić urodzaj:

- a. buraków**
- b. ziemniaków**
- c. kapusty**

Odp.: b

178. Muzykantów potrafiących powtórzyć nową melodię ze słuchu nazywano:

- a. naturalistami**
- b. samoukami**
- c. prymitywistami**

Odp.: a

179. Taniec ludowy to określenie tańca:

- a. powszechnie tańczonego**
- b. tradycyjnego**
- c. naiwnego**

Odp.: b

180. Chodzony to określenie:

- a. tańca weselnego**
- b. elementu stroju**
- c. obrzędu wiosennego**

Odp.: a

181. Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej nosi imię:

- a. Janiny Marcinkowej**
- b. Gustawa Morcinka**
- c. Jana Taciny**

Odp.: a

182. Brzuślaczek to:

- a. koszyczek na grzyby**
- b. regionalna potrawa**
- c. kamizelka**

Odp.: c

183. W czasie oczepin panna młoda i kobiety z drużyny weselnej wykonują:

- a. taniec „biały”**
- b. taniec „czerwony”**
- c. taniec „krzesany”**

Odp.: a

184. „Muzyki” to określenie:

- a. zabawy tanecznej**
- b. nazwa kapeli**
- c. obrzędu wiosennego**

Odp.: a

185. Zajączek, żabi, galocz to tańce, które tańczone były tylko przez:

- a. zbójników**
- b. żołnierzy**
- c. mężczyzn**

Odp.: a

186. Przebojem tysiąclecia określa się pieśń związaną z tańcem obrzędowym:

- a. Oj, chmielu, chmielu, ty bujne ziele**
- b. Zasiali górale owies, owies**
- c. Drobnny grosek, drobnny**

Odp.: a

187. Mietlorz i kocurek to tańce tańczone:

- a. w Beskidzie Żywieckim**
- b. na Śląsku Cieszyńskim**
- c. w Beskidzie Małym**

Odp.: b

188. W skład kapeli ludowej wchodzi:

- a. klarncista, skrzypek, akordeonista, cymbalista**
- b. klarncista, skrzypek, basista, cymbalista**
- c. klarncista, flecista, basista, cymbalista**

Odp.: b

189. Mięsopest to inaczej:

- a. karnawał**
- b. oczepiny**
- c. dożynki**

Odp.: a

190. Janina Marcinkowa była:

- a. poetką ludową**
- b. gawędziarką**
- c. etnochoreologiem**

Odp.: c

191. Oskar Kolberg współpracował:

- a. z Adamem Cinciałą**
- b. ze Stanisławem Stojalowskim**
- c. z Bogumiłem Hoffem**

Odp.: c

192. Do polskich tańców narodowych zalicza się:

- a. krakowiak, mazur, kujawiak, oberek, trojak**
- b. krakowiak, polonez, mazur, kujawiak, oberek**
- c. trojak, polka, mazur, kujawiak, oberek**

Odp.: b

193. Osoby nie będące gośćmi weselnymi, a przychodzące na zabawę weselną odbywającą się w karczmie nazywano:

- a. czekaczami**
- b. weselnikami**
- c. zalotnikami**

Odp.: a

194. Kapelusz z szerokim rondem noszony przez górali w Beskidzie Śląskim to:

- a. kosmok**
- b. kotuła**
- c. kłobuk**

Odp.: c

195. Trojak to inaczej:

- a. skakany**
- b. płasany**
- c. chodzony**

Odp.: a

196. Autorką serii obrazów „Tańce polskie” jest:

- a. Tamara Łempicka**
- b. Zofia Stryjeńska**
- c. Olga Boznańska**

Odp.: b

**197. Osobą z dzieła *Pan Tadeusz* Adama Mickiewicza, o której mowa w cytacie, był:
„Ach, to może ostatni! Patrzcie, patrzcie młodzi,
Może ostatni, co tak poloneza wodzi”**

- a. Rejent**
- b. Podkomorzy**
- c. Hrabia**

Odp.: b

198. Ilustrację poloneza tańczonego w *Panu Tadeuszu* Adama Mickiewicza wykonał:

- a. Jan Matejko**
- b. Michał Elwiro Andriolli**
- c. Stanisław Wyspiański**

Odp.: b

199. Poloneza czas zacząć! to :

- a. Księga III**
- b. Księga IX**
- c. Księga XII**

Odp.: c

200. Nagroda im. Oskara Kolberga przyznawana jest od:

- a. 1974 r.**
- b. 2000 r.**
- c. 2014 r.**

Odp.: a